

Motion till riksdagen 2005/06:Bo7

av **Rigmor Stenmark m.fl. (c)**
med anledning av redog. 2005/06:RRS7

Riksrevisionens styrelses redogörelse angående Boverkets och länsstyrelsernas roll i den fysiska planeringen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om behovet av en översyn av lagstiftningen och ansvarsfördelningen inom plan- och bygglagens område med utgångspunkt i federalismens principer.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om behovet av en decentralisering och förstärkning av översiktsplanen och ett förtydligande av kommunernas aktualiseringsskyldighet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om ett förtydligande av myndigheters övervakande roll.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om vikten av att regeringsuppdrag till myndigheter kompletteras med anslag för utredningen.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att genomföra en översyn av regeringens ledningsansvar för myndigheter på planområdet.

Bakgrund

Riksrevisionen har granskat Boverkets och länsstyrelsernas arbete med uppsikt respektive tillsyn av den fysiska planeringen. Riksrevisionens granskning visar bl.a. att brister i länsstyrelsernas förmåga att klara sin tillsynsuppgift, bristande kommunikation mellan Boverket och länsstyrelserna liksom brister i styrningen från regeringen. Sammantaget har detta enligt Riksrevisionen, lett till att plan- och bygglagen inte tillämpats så som var tänkt när den infördes.

Fel! Okänt namn på

Centerpartiet delar Riksrevisionens bedömning att centrala delar av plan- och bygglagen inte fungerar. Detta kräver en översyn av lagstiftningen och en tydligare ansvarsfördelning där utgångspunkten bör vara federalismens principer då det yttersta ansvaret för hur mark och vatten används bör åvila den kommunala nivån. Detta bör ges regeringen till känna.

Översiktsplanen

Det är en kommunal angelägenhet att planlägga användningen av mark och vatten. En viktig del av det arbetet är det kommunala planmonopolet. För att detta ska fungera på ett tillfredsställande sätt krävs en aktuell översiktsplan.

Centerpartiet delar Riksrevisionens uppfattning att översiktsplanen inte fungerar tillfredsställande sedan införandet 1987. Översiktsplanen är ett grundläggande instrument i den kommunala planeringen och ger grundläggande information för medborgaren vid fastighetsköp. Ett exempel på lagens allmänna intresse är då en medborgare vill förvissa sig om kommunens inställning till vid förköp. En analys bör göras för att klargöra varför översiktsplanen inte fått tänkt genomslag och fungerat som det demokratiska instrumentet den otvivelaktigt utgör i användandet av mark och vatten. Ett exempel, för att förstärka översiktsplanen, kan vara att decentralisera traditionellt statliga uppgifter till kommunen, i sann federalistisk anda, för att på så sätt stärka planens ställning som demokratiskt intressant dokument.

Ett område som tveklöst skulle stärka planens roll är att, fullt ut, överföra ansvaret för strandskyddet till kommunen att fastställas i dess översiktsplan. Statens roll som övervakare kan då ske via länsstyrelsen. Planens roll och därmed ansvaret för strandskyddet blir därmed tydligt för såväl beslutsfattare på olika nivåer som för medborgaren. Ett sådant förfarande innebär dessutom att normen anpassas efter respektive kommuns förutsättningar och inte som en likformig mall för hela landet. Arbetssättet kräver dessutom att översiktsplanen aktualiseras under varje mandatperiod. Centerpartiet delar därför Riksrevisionens uppfattning att kommunernas aktualiseringsskyldighet avseende översiktsplanen ska ändras och förtydligas. Detta bör ges regeringen till känna.

Myndigheterna

I all planering av mark och vatten ska centrala beslut följas. Att så sker åvilar länsstyrelsen via Boverkets instruktioner. Myndighetens roll som övervakare bör dock förtydligas så att den kommunala demokratin ges tillräckligt spelrum. En grundläggande syn i det arbetet är att länsstyrelsen i större utsträckning ska framstå som en medarbetare än en myndighetsinstans i planarbetet. En förändring bör därför såväl stärka som försvaga nuvarande tillsynsansvar. Detta bör ges regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Boverket har tillsammans med länsstyrelserna den övergripande tillsynen av tillämpningen av PBL. Samtidigt ges Boverket ett omfattande antal utredningsuppdrag från regeringen, inom ramen för befintliga resurser. Detta påverkar givetvis utrymmet för att fullfölja det ursprungliga uppdraget. Det är därför av största vikt att regeringsuppdrag kompletteras med anslag för utredningen. Detta bör ges regeringen till känna.

Centerpartiet delar Riksrevisionens uppfattning att regeringen inte styrt myndigheterna på sådant sätt att intentionerna bakom lagstiftningen fått genomslag. Det gäller såväl inom planområdet som andra myndigheter i samhället. Alltför ofta framstår statliga myndigheter som opinionsbildare i samhället, en roll som knappast är förenlig med ett aktivt myndighetsutövande. En översyn av regeringens ledningsansvar för Myndighetsverket är därför befogat. Detta bör ges regeringen till känna.

Stockholm den 9 november 2005

Rigmor Stenmark (c)

Jörgen Johansson (c)

Sven Bergström (c)

Staffan Danielsson (c)

Roger Tiefensee (c)

Åsa Torstensson (c)